

NACZELNE DOWÓDZTWO W. P.
(SZTAB GENERALNY)

Przechy

7229 J5
Pocztą polową 53 11. maja 1921 r.

Oddział II informacyjny
Bw/4 Nr. 20368 /II

DO
GENERALNEJ ADJUTANTURY NACZELNEGO WODZA

Kel

w w a r s z a w i e .

W załączeniu przesyła się do wiadomości odpis raportu Attache
Wojsk.P.P.w Rzymie z 16.4.1921.r. o sprawach wewnętrznych Włoch.

1 załącznik:

Otrzymują:
Gen.Adjut.Nacz.Wodza.
M.S.Zagr.Of.łączn.

Szef Oddziału II:
MATUSZEWSKI m.p.
Ppułkownik p.d.Szt.Gen.

Za zgodność:

Dr. J. Kordecki
ppkt

NACZELNE DOWÓDZTWO WOJSK POLSKICH
ADJUTANTURA GENERALNA
WARSZAWA
L. Dz. 7229 J5 dnia 14 V 1921 r.

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

16 kwietnia 1921

ATTACHE WOJSKOWY PRZY POSELSTWIE POLSKIM
= W RZYMIE =

583

NACZELNE DOWODZTWO WOJSK POLSKICH

ODDZIAŁ II SZTABU.

w Warszawie

Przeayłom w załączeniu w liczbie 5-ciu egzemplarzy raport
"Do spraw wewnętrznych".

Attaché Wojskowy:

(Toninski/

INSTITUTE
ARCHIVES
New York

Rzym dnia 16 kwietnia 1921

Do spraw wewnętrznych.

Jak meldowaliśmy, dekretem królewskim z 7.IV.b.r. rozwiązana została Izba Parlamentarna i rozpisane wybory na 15 maja. Jako bezpośredni czynnik, powodujący ten fakt sacytowaną została w exposé Prezesa Ministrów do Króla potrzeba skoordynowania wyborów prowincji nowo-przyłączonych do Państwa włoskiego wyborami ogólnymi. Powodem jednak faktycznym była zupełna niesymotność ustępującego Parlamentu i niesdolność do stworzenia poważnej większości, jakoteż ze strony Rządu tendencja do ciągłych ustępstw i kietowanie wszystkich partji, tak charakterystyczne w gabinecie Wittiego, którego dziś prawie jednogłosem uważa się za winowajcę chaosu politycznego i ekonomicznego w Kraju.

Inaczej poprowadził sprawę Giolitti. Pod grozbą gwałtownych przewrotów nie mógł zmienić naraz podstawowych zasad kursu polityki wewnętrznej. Dążąc jednak od początku do rozwiązania Parlamentu, nadzwyczaj wędrcze wzbudzał w Kraju nieufność do Izby i zapoczął tak prasy, jak i zręcznego stosowania faktów, doprowadził do takiego zdepopularyzowania obecnego Parlamentu, że ustawa rozwiązująca go nie napotkała na żadne trudności.

Dzisiaj już z zupełną pewnością twierdzisz można, że Izba będzie w ogromnej większości odnowiona, innym będzie jej skład, a wskutek tego inną fiksjonmją i wżaczesza inny duch.

XXV Legislatura pozostała wybrana pod hasłem neutralizmu, jeżeli niedysfetyzmu. Ciężkie warunki egzystencji, które wojna wniosła w życie narodu, uczucie że Włochy zostały specjalnie pokrzywdzone w koncepcji Aljantów, wreszcie wzrost propagandy niemieckiej, wszystko to przed półtora rokiem ułatwiło bardzo grę neutralistów, których gros tworzyły partje wyrotowe, a zniachciło i unieruchomiło intercentystów, którzy w wyborach żadnego prawie udziału

nie wzięli.

Porostały więc w Izbie dwie partje: socjaliści i ludowcy, między którymi Rząd był ~~zawsz~~ ciągle w stanie niestałej równowagi. Ustawiocznymi targami kompromisami zdołał ~~zaledwie~~ dochodzić do efemerycznych większości, na których oprzeć się faktycznie nie mógł. Wpływ polityki wewnętrznej tego rodzaju

ju oddziaływał ujemnie na politykę zewnętrzną i za rządów Nittiego ~~de-~~ zadnych realnych rezultatów polityka włoska zagraniczna nie doprowadziła.

Słabosc Nittiego stworzyła "fascio" i to z jego całej spuścizny jest jedynym pozytywnym, który Giolittiemu, a właściwie krajowi oddał znakomitą usługę w tem że pozwalała mu na usmiękanie gwałtów bez użycia wojska, unikając tem samem niebezpiecznych często konfliktów.

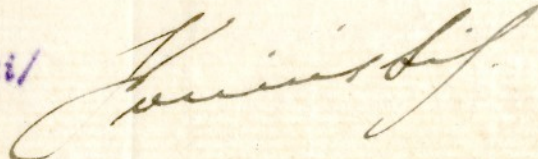
Dzisiaj kraj cały żyje pod znakiem wyborów i niema obawy, żeby absenteiz był takim jak temu półtora roku.

W Rzymie odbyło się zebranie wszystkich partji liberalnych i demokratycznych, nacjonalistów liberalnych, radykałów i socjalistów reformistów, zdecydowanych na przyjęcie jednolitego programu dla kampanji wyborczej przeprowadzonej przy absolutnej dyscyplinie.

Porostają więc w opozycji tylko dwie partje: socjaliści i ludowcy: Jest to długi postęp zrealizowany przez partje konstytucyjne, przy rządzie bowiem Nittiego było 5 list wyborczych. Tym razem będzie jeden tylko blok narodowy przeciwko partjom opozycyjnym, podzielonym na ludowców, już między sobą rozdzielonych, i socjalistów. Według wszelkiego prawdopodobieństwa za przykładem stolicy pojedą w kierunku utworzenia bloku i inne poważniejsze centra wyborcze w kraju.

Attaché Wojskowy:

(Poninski/

Rzym dnia 27 kwietnia 1921

Do spraw zewnętrznych.

ATTACHE WOJSKOWY PRZY POSELSTWIE POLSKIM

= W RZYMIE =

Opinia publiczna we Włoszech; choc do tego otwarcie nie przyznaje się jest silnie zaalarmowaną rezultatem plebiscytu w Tyrolu, gdzie, jak wiadomo, za połączeniem z Niemcami było 115,000 głosów, przeciw zaś tylko 1600. Włochy są w bardzo delikatnej i drażliwej sytuacji mając bowiem nie tylko wyraźną sympatię, ale też szczere obawy przed Niemcami, eskontując ewentualnie ich wzmożenie się, muszą jednak z drugiej strony prowadzić w Tyrolu włoskim politykę silnej ręki, by bądź co bądź autorytet swój w tem kraju podtrzymać. W konflikcie tym jeszcze większy chaos wprowadzają obecnie, mieszkający się już dziś do wszystkiego faszcyści, którzy w Bolcano urządzili 24.b.m. krwawą kontrademostrację przeciw Tyrolczykom, którzy w ubiorach narodowych zresztą zupełnie spokojnie święcili zwycięstwo idei pangermanistycznej w Insbrucku. Od bomb rzuconych przez faszystów zostały zabite cztery osoby, zaś około 40 zraniono strzałami z rewolwerów.

Ogromne oburzenie w Insbrucku doprowadziło do tłumnej demonstracji przed konsulatem włoskim, gdzie jednak policja nie dopuściła do dalszych ekscesów.

W Reichstagu mowa prezydenta Loebego w sensie zupełnie pangermanistycznym omawiająca plebiscyt tyrolski, wzbudziła ogromny entuzjazm i, rzecz prosta, nie przyczyniła się do uspokojenia opinii we Włoszech, która teraz dopiero zaczyna zdawać sobie sprawę z kruchości swej połnocnej granicy.

W każdym razie prasa włoska stara się fakta te, o ile możności osłabić i podaje je w krótkich wzmiankach na czwartej stronie nawet.

Attaché Wojskowy:

(Poninski/

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York